

MAAELUMINISTEERIUM

Maaparanduse investeeringutoetuse tingimused

Reena Osolin
23. märts 2022

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapirkondadesse

Toetuse eesmärk

Põllumajandusmaa ja erametsamaa viljelusväärtuse suurendamine ja sihtotstarbelise kasutuse tagamine korrastatud kuivendussüsteemide ja juurdepääsuteede kaudu

Vähendada erosiooni ja toitainete edasi kandumist suublasse.

Määruse tingimused õigusaktina leiad [siit](#)

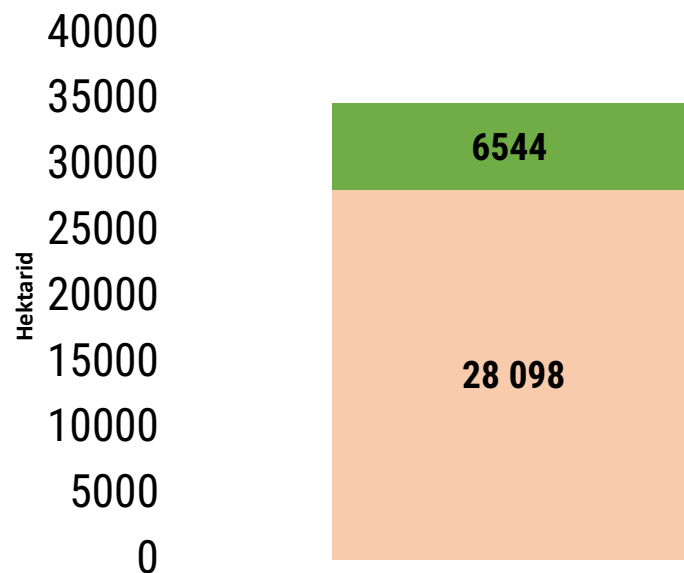
Eelarve

- Toimunud on 7 taotlusvooru 8-st
- Kokku on esitatud 250 taotlust 50 mln euro ulatuses.
- 2021. a esitati 5,1 mln euro ulatuses taotlusi.
- Toetust on määratud 198 taotlusele summas 45 mln euro ulatuses.
- Makstud on 33 mln eurot.

- **2022. a eelarve on 6 240 000 eurot :**
 - 3 740 000 eurot MTÜ-dele
 - 2 500 000 eurot ettevõtjatele

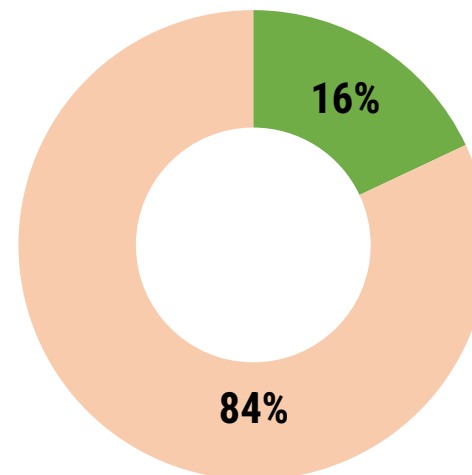
Tulemusnäitajad

**Toetuste abil kuivendatud pinnad
(ha)**

- Metsamaa kuivendus
- Põllumaa kuivendus

Eelarve kasutus maakasutuse lõikes

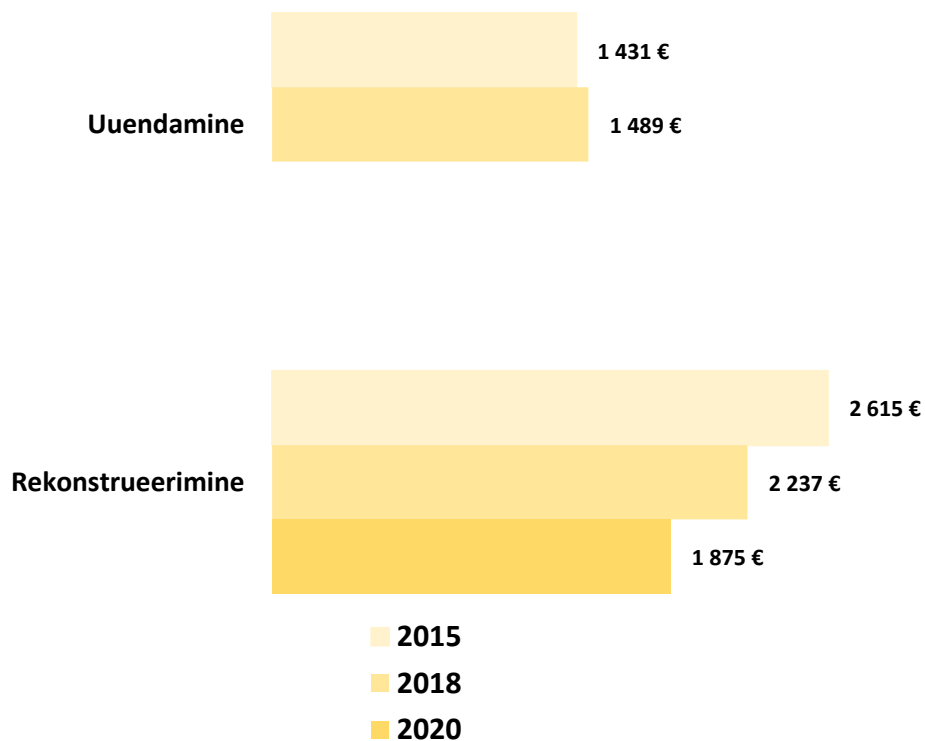

Määruse muudatus 2021. a

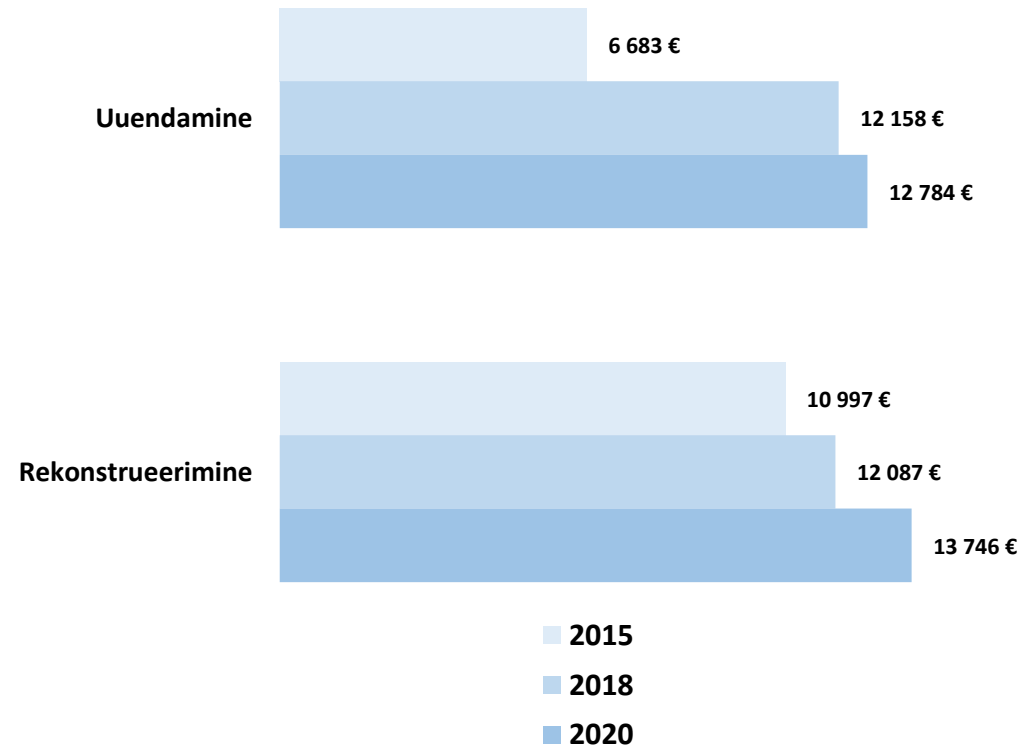
- Põllumajandus-ja Toiduametile (PTA) tuleb hiljemalt 1. oktoobriks esitada maaparandussüsteemi ehitusloa saamiseks taotlus ja uuendamisega seotud dokumendid.
- 20. novembriks tuleb PTA-le esitada maaparanduslike tegevuste nõuetele vastavuse kinnituslehe ja juurdepääsutee ehitusprojekt.
- Toetuse saajatel, kes esitasid taotluse 2018. a ja 2019. a pikendati tegevuse elluviimise tähtaega esimesel juhul esimesel juhul 12 kuud (2022. aasta 22. oktoobriks) ja teisel juhul 8 kuu võrra (2022. aasta oktoobrini-novembrini).

Investeeringuobjektide keskmised ühikmaksused

Drenaaž (dr=100-300 meetrit ha kohta) €/ha

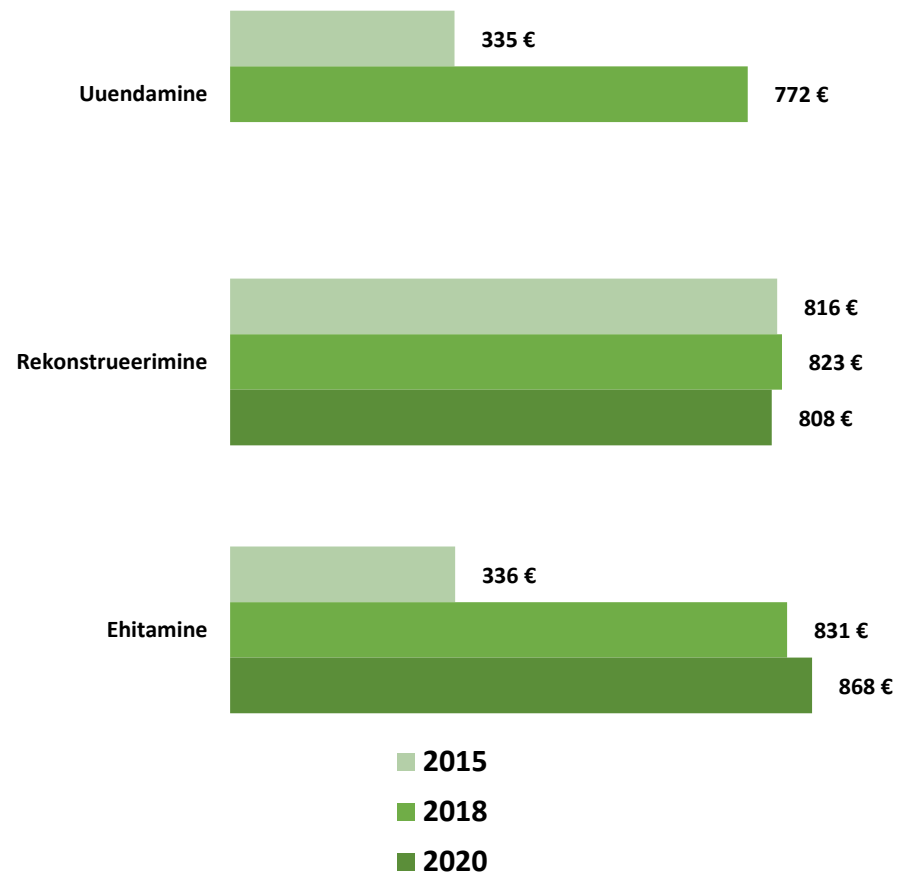

Eesvool (€/km)

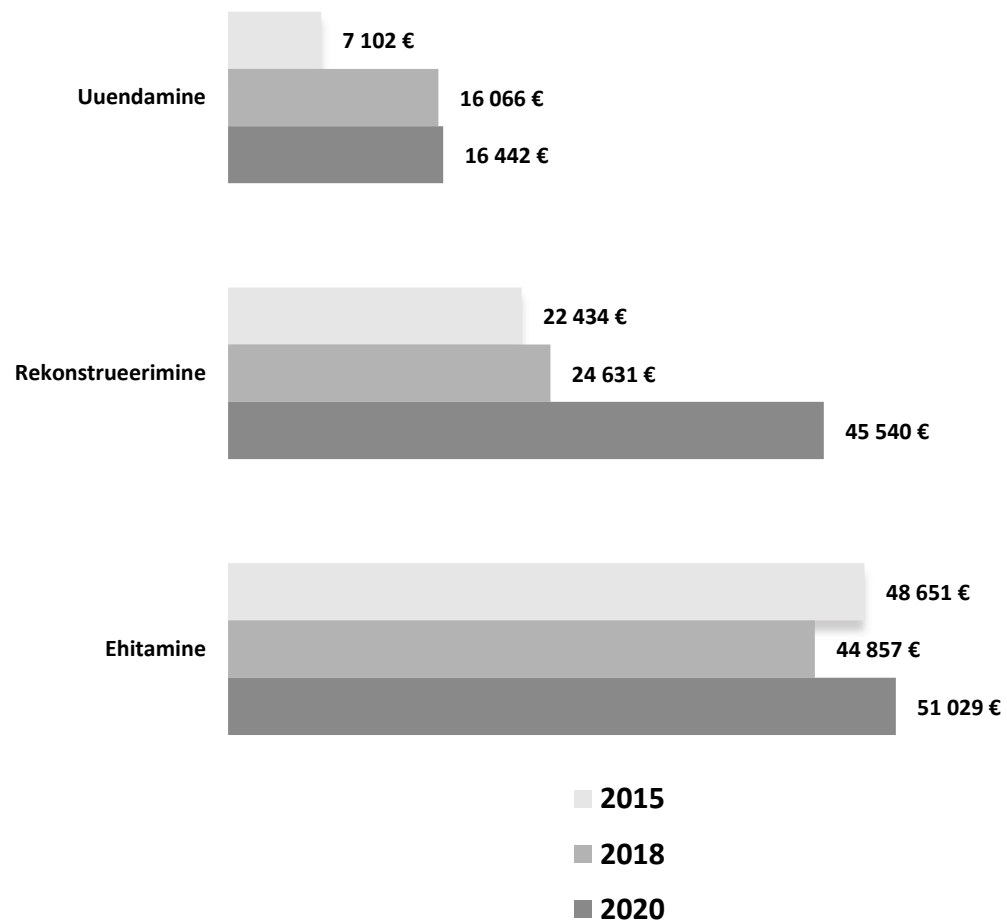

Investeeringuobjektide keskmised ühikmaksumused

Metsakraav (€/km)

Teenindav tee (€/km)

Taotlejad (§ 4)

- põllumajandustootja
- erametsaomanikust ettevõtja
- maaparandusühistu
- metsaühistu
- mittetulundusühing, kes tegeleb teehoiuga
- riigi asutatud sihtasutus, kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega ja on muuseum

Üldnõuded

- Ei ole toetust saanud samas asukohas sama investeringuobjekti kohta MAK 2007-2013 vahenditest.
- Ei taotle samal ajal sama investeringuobjekt kohta toetust riigieelarvest, muudest EL või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Ei ole maksuvõlgu või ajatamise korral on tasutud ettenähtud summas, ei ole algatatud likvideerimismenetlust või kuulutatud pankrotti.
- Varem saadud ja tagasimaksmisel kuulunud summa on tagasi makstud või ajatamise korral on makstud ettenähtud summas.

Ettevõtjad

- Põllumajandustootja, kes tegeleb omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügiga.
- erametsaomanikust ettevõtja, kelle omandis on metsamaad.

- Enne taotluse esitamist peab olema tegutsetud vähemalt kaks majandusaastat.
- Taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta peab olema vähemalt 12 kuu pikkune (va ülevõtja puhul);
 - äriühingu (OÜ, AS, tulundusühistu) kahe aasta majandusaasta aruanded on äriregistris.
 - FIE puhul vaadatakse tuludeklaratsiooni vormi E andmeid.

Ühistegevus

Maaparandusühistu

Maaparandus-seaduse tähenduses, kui toetatav tegevus vastab tema põhikirjalisele tegevusele.

Metsaühistu

Metsaseaduse § 10 lõike 5 tähenduses, kui toetatav tegevus vastab tema põhikirjalisele tegevusele.

Reguleeriva võrguga seotud tegevused peavad vähemalt 70% ulatuses asuma metsamaal.

Mittetulundusühing

Põllumajandus- või erametsa- maale või põllumajanduslikule tootmishoonele juurdepääsu tegevusteks, kui see tegevus vastab tema põhikirjalisele eesmärgile

Tähtajaliselt asutatud ühistu on ühistu vähemalt 5 aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Ühistu teavitab metsanduslike tegevuste korral oma ettevõtjast liikmeid saadud vähese tähtsusega abi suurusest.

MTÜ liige, kelle maal toetatavaid tegevusi tehakse, on andnud nõusoleku toetuse taotlemise ja sellega kaasnevate kohustuste võtmise kohta.

Toetatavad tegevused (§ 5)

Maaparandus

Toetust võib taotleda kuivendussüsteemi kuuluva hoone püstitamiseks või rajatise rajamiseks (**ehitamine**), **rekonstrueerimiseks ja uuendamiseks** maaparandusseaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Maaparanduse investeeringuobjektid:

- 1) kuivendussüsteemi reguleeriv võrk
- 2) kuivendussüsteemi eesvooluks olev veejuhe või selle osa või sellele kavandatav maaparandusrajatis
- 3) pumpla
- 4) kaitsetamm
- 5) teenindav tee
- 6) keskkonnakaitserajatised

Juurdepääsutee ehitus ja rekonstrueerimine

- 1) Juurdepääsuks põllumajandusmaale;
- 2) Juurdepääsuks erametsamaale;
- 3) Juurdepääsuks põllumajandustootmis-
hoonele

Põllumajandustootmishooned on:

- loomakasvatushoone söödahoidla
- viljakuivati
- veski
- põllutöömasinate remonditöökoda
- sepikoda

Juurdepääsutee koosseisu kuuluvad rajatised:

- muldkeha
- siirdekate
- veeviimar, truup, sild
- sõidukite tagasipöördekoht umbtee lõpus
- asfaltkattega mahasõidukoht

Toetatava tegevuse osad (§ 5)

ETTEVALMISTAV TÖÖ

- maaparanduse uurimistöö;
- ehitusgeoloogiline töö;
- projekteerimistöö;
- ehitusprojekti ekspertiis;
- keskkonnamõju hindamine, kui ehitusloa andja on selle projekteerimistingimustes ette näinud;
- uuendustööde kava ja uuendustööde mahtude kokkuvõte (lisa 2) koostamine.

OMANIKUJÄRELEVALVE TEGEMINE

Investeeringuobjekti aluse maa nõuded ettevõtjatele

Investeeringuobjekt	Põllumajandustootja	Erametsaomanikust ettevõtja
Reguleeriv võrk põllumajandusmaal	omandis või kasutab seda muul õiguslikul alusel	-
Reguleeriv võrk erametsamaal	omandis	
Muud kuivendussüsteemi rajatised (eesvool jms)	Investeeringuobjekti alune maa on omandis või kasutab seda muul õiguslikul alusel.	
Juurdepääsutee (1) põllumajandusmaale ja põllumajanduslikule tootmishoonele (2)	(1) ja (2) omandis või seda kasutatakse muul õiguslikul alusel	-
Juurdepääsutee (1) erametsamaale (2)	(1) Juurdepääsuteealune maa on taotleja omandis või taotleja kasutab seda muul õiguslikul alusel, (2) juurdepääsutee on juurdepääsuks ettevõtja omandis olevale erametsamaale	

Nõuded maaparanduslike tegevuste kohta (§ 6)

Ehitamisel:

- põllumajandusmaa perspektiivne keskmine boniteet on vähemalt 35 hp;
- põllumajandus- ja metsamaal üle 1 m sügavusega soomuldade pindala ei ületa 30% kavandatava reguleeriva võrgu maa-ala või selle osa pindalast;
- asuv metsamaa ei paikne hoiu- ega kaitsealal või püsielupaigas.

Uuendamisel:

- uuendustööde kava ja uuendustööde mahtude kokkuvõtte dokumendid on koostanud ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparandussüsteemi projekteerimise või maaparandusekspertiisi alal tegutsemise kohta või spetsialist, kellel on erialane kõrg-, keskeri- või kutsekeskharidus ja vähemalt 5 aastane töökogemus maaparanduse alal;
- Põllumajandusametile (PTA) tuleb teatada uuendustöö tegemise aeg ning koht 3 tööpäeva enne tööde tegemise algust;
- uuendustööd teeb ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparandusehituse alal tegutsemise kohta.

Nõuded juurdepääsutee tegevusteks (§ 7)

- Juurdepääsutee on eratee, mis ei ole määratud ehitusseadustiku § 94 alusel avalikuks kasutamiseks.
- Eratee projekteeritakse, ehitatakse ja rekonstrueeritakse maaparandusalastes õigusaktides (maaparandussüsteemi projekteerimismid ja maaparandussüsteemi ehitusprojekti nõuded) sätestatud nõuete alusel.
- Juurdepääsutee ehitusprojekti koostab ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparanduse projekteerimise või maaparanduse ekspertiisi alal tegutsemise kohta.
- 3 tööpäeva enne tööde tegemise algust tuleb teatada töö tegemise aeg ja koht PTA-le.
- Töid teeb ettevõtja, kes on esitanud majandustegevusteate maaparandusehituse alal tegutsemise kohta või ettevõtja, kes tegutseb ehitusalal majandustegevuse raames ja kes on pädev teede ehitus- ja rekonstrueerimistöode asjatundlikuks tegemiseks.

Mitteabikõlblikud tegevused

- Riigi poolt korras hoitavate ühiseesvoolude uuendamine.
- Eesvoolu korrastamine, mis on vajalik üksnes riigimetsas paikneva maaparandussüsteemi toimimiseks.
- Riigimetsas paiknevad reguleeriva võrgu ja keskkonnakaitserajatise tegevused.
- Teenindav tee, kui see teenindab üksnes riigimetsa paiknevat kuivendussüsteemi.

Riigiabi metsanduslike tegevuste korral (§ 2)

Metsamaal paikneva reguleeriva võrgu ja selle toimimiseks vajalike rajatiste (eesvool, keskkonnakaitserajatis, tee + ettevalmistav töö, omanikujärelevalve ja sümboolika) tegevustele kohalduvad vähese tähtsuse abi reeglid.

Kõigi vähese tähtsusega antava abi summa **ettevõtja ja mittetulundusühingu ettevõtjast liikme kohta ei või ületada kokku 200 000 eurot jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul.**

Nimetatud kumuleerumisreegleid on arvesse võetud ka riigiabi ja vähese tähtsusega abi registris, kust nähtub, millist liiki ja kui palju vähese tähtsusega abi on ettevõtjale antud.

VTA vabajäägi kontrollimine <http://www.fin.ee/riigiabi>

Vähese tähtsusega abi (§ 2)

Vähese tähtsusega abi saaja on ettevõtja või ühistu ettevõtjast liige.

Ühistu esitab PRIA-le kokkuvõtte enda ettevõtjatest liikmetest, kellele kohaldub vähese tähtsusega abi.

PRIA arvutab iga ettevõtjast liikme kohta, vähese tähtsusega abi suurused vastavalt investeeringuobjektidele.

Vähese tähtsusega abi summa kannab PRIA ettevõtjate lõikes riigiabi registrisse. Samuti kontrollib PRIA, et vähese tähtsusega abi piirmäär poleks ületatud ettevõtja kohta.

Ettevõtlusega mittetegelevatele füüsilistele isikutele (ühistu liige) vähese tähtsusega abi ei määrata.

VTA määratakse ühistu füüsilisest isikust liikmele, kes tegeleb ettevõtlusega (FIE) ja kelle ettevõtluse tegevusalaks on metsandus.

Abikõlblikud kulud

Abikõlbliku kulu moodustavad:

- väljavalitud hinnapakumuses esitatud tegevuse käibemaksuta maksumus
- investeeringuobjekti tähistamiseks tehtavate kulude käibemaksuta maksumus

Käibemaks on abikõlblik ainult siis, kui toetuse saajal ei ole teoreetilist võimalust seda riigilt tagasi saada.

Abikõlblikud kulud (2)

- Omanikujärelevalve tegemise abikõlblik maksumus on kuni 3% maaparandussüsteemi rekonstrueerimise ja ehitamise maksumusest.
- Ettevalmistava töö abikõlblik maksumus on kuni 10% selle investeeringuobjekti tegevuse abikõlblikust maksumusest.
- Maaparanduslike tegevustega (v.a teenindav tee) kaasneva puittaimede raie ja väljaveo abikõlblik maksumus võib olla kuni 15 protsenti nende tegevuste abikõlblikust maksumusest.
- Projektis ja hinnapakumustes tuleb eraldi välja tuua kokkuvõttev maaparanduslike tegevuste (eesvool, reguleeriv võrk, keskkonnakaitserajatised + tähistamine) raames kaasnevad puittaimede raie ja veo maksumused.

Puittaimede raie ja väljaveokulude abikõlblikkuse määramise näide

Rohelisega on märgitud tegevused, mis lähevad arvesse puittaimede eemaldamise maksumuse määramisel.

Tegevuse liik	Tegevus	Objekti liik	Taotletud abikõlblik summa
Põhitegevus	Ehitamine	keskkonnakaitserajatis	9 900,00
Põhitegevus	Rekonstrueerimine	reguleeriv võrk	70 000,00
Põhitegevus	Rekonstrueerimine	eesvool	40 000,00
Põhitegevus	Rekonstrueerimine	metsa mps teenindav tee	80 000,00
Põhitegevus	Rekonstrueerimine	tähistamine	100,00
Kokku			200 000,00

Projektis ja hinnapakkumuses toodud puittaimede eemaldamise ja veo maksumus	20 000
Maaparanduse abikõlblik maksumus	120 000
Teenindava tee abikõlblik maksumus	80 000
Kokku kõikide tegevuste abikõlblik tegevus	200 000
Maaparanduse abikõlblik maksumus ilma puittaimede maksumuseta	100 000
Abikõlblik puittaimede eemaldamise ja veo maksumus (15%)	15 000
Kokku abikõlblik maaparanduse maksumus koos abikõlbliku 15% puittaimede eemaldamise maksumusega	115 000
Abikõlblik ei ole algselt projektis ja hinnapakkumustes toodud puittaimede eemaldamise maksumusest	5000

Investeeringuobjekt**Toetusmäär****Maksimaalsuurus ***

Kuivendussüsteem (v.a. teenindav tee)

- 90% eesvoolu rek ja uuendamine
- 90% keskkonnakaitserajatis
- 80% olemasoleva kuivendussüsteemi uuendamine ja rek
- 50% uue kuivendussüsteemi ehitamine sh uus eesvool

**520 000
eurot***

Erateed põllumajandusmaale
(juurdepääsutee + teenindav tee)

- 75% kui tee on mitme omaniku kinnisasjadel
- 40% paikneb ühel kinnisasjal või sama omaniku mitmel kinnisasjal

60 000 eurot*

Metsamaal paiknevad teed
(juurdepääsutee + teenindav tee)

- 75%

* Toetus metsanduslike tegevuste puhul ei tohi ületada **200 000** eurot ettevõtja või MTÜ ettevõtjast liikme kohta

Investeeringuga alustamine

Taotluse esitamise päevale järgneval päeval võib alustada investeeringu elluviimisega.

Investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Kui alustatakse tegevusega tuleb ka investeeringuobjekt tähistada (teavitamiseks vajalik tahvel).

Ettevalmistava töö tegemist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui 2014. aasta 1. jaanuaril.

Taotlemine ja taotlusdokumendid

Taotlus tuleb esitada PRIA e-teenuse keskkonnas.

Taotluste esitamise tähtaja teatab PRIA.

Avalduses sisaldavad andmed ja vajalikud dokumendid on esitatud määruse § 13 - 14.

Hindamine/paremusjärjestus

PRIA hindab nõuetele vastavaid taotlusi sihtgruppide kaupa (ettevõtjad ja mittetulundusühingud) hindamiskriteeriumite (lisa 4) alusel.

Moodustub 2 eraldi pingerida eraldi eelarvetega. Võrdsete punktide korral eelistakse taotlust, milles taotletav toetuse summa on väiksem.

Taotluse rahuldamiseks minimaalne hindepunktide summa moodustab vähemalt 25% protsenti maksimaalsest hindpunktide summast

- mittetulundusühingute sihtgrupi minimaalne hindepunkt on 5
- ettevõtja sihtgrupi minimaalne hindepunkt on 7.

PRIA teeb toetuse rahuldamise või taotluse rahuldamata otsuse 75 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

MTÜ hindamiskriteeriumid

Mittetulundusühing või sihtasutus, kes on kantud taotluse esitamise aastal või sellele eelnenud aastal mittetulundusühingute ja sihtasutuse registrisse	5
Taotleja, kellele ei ole MAK 2007-2013 meetmest 1.8 ja käesolevast meetmest investeeringutoetust määratud	4
Taotleja, kellele on määratud MAK 2007-2013 meetme 1.8 investeeringutoetus või käesoleva meetme toetust kokku kuni	
100 000 eurot	3
100 001–200 000 eurot	2
200 001–300 000 eurot	1
Taotlus, millega korrastatakse ühiseesvoole:	
2–3 km	2
3,01-5 km	4
5,01-7 km	6
üle 7 km	8
Maaparandusühistu, kes teeb korrapäraselt maaparanduse hooldustöid	2
Toetust taotletakse keskkonnakaitserajatisele nagu puhastuslodu koos settebasseiniga, settebassein, puhastuslodu, veekaitsevööndi laiend või eesvoolu ökoloogilise seisundi parandamiseks vajaliku keskkonnakaitserajatiste (eesvoolu põhjavall, nõlvapuiste, soodi avamiskraav, vähkide tehisorud) kohta, mis on kooskõlas veeseaduse alusel koostatud veemajanduskavaga ja seda on kinnitanud PTA.	6

Ettevõtja hindamiskriteeriumid

Taotleja, kellele ei ole määratud investeeringutoetust MAK 2007-2013 meetmest 1.8 ega käesoleva meetme raames.		5
Taotleja, kellele on määratud MAK 2007-2013 meetme 1.8 investeeringutoetus või käesoleva meetme toetust kokku:		
	25 000 eurot	4
	25 001–75 000 eurot	3
	75 001 –100 000 eurot	2
	100 001 – 150 000 eurot	1
<hr/>		
Taotluses märgitud omaosalus abikõlblikest kuludest on	üle 50%	16
	> 45% kuni 50%	12
	> 40% kuni 45%	10
	> 35% kuni 40%	8
	> 30% kuni 35%	6
	> 25% kuni 30%	4
	> 20% kuni 25%	2
<hr/>		
Toetust taotletakse puhastuslodu koos settebasseiniga, settebassein, puhastuslodu, veekaitsevööndi laiendi kohta või eesvoolu ökoloogilise seisundi parandamiseks vajaliku keskkonnakaitserajatiste kohta, mis on kooskõlas veeseaduse alusel koostatud veemajanduskavaga ja kui seda on kinnitanud PTA.		6
Toetust taotletakse reguleeritava äravoolu drenaaži kohta, mis on vähemalt 50% taotleja reguleeriva võrgu investeeringuobjekti pindalast, kuid mitte vähem kui 50 ha.		3

Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja peab vastama § 4 lõike 1 punktis 4 sätestatud nõuetele (ei ole algatatud likvideerimismenetlust, ei ole nimetatud ajutist pankroti haldurit, ei ole välja kuulutatud pankrotti) vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest ([sihipärase kasutamise periood](#)).

Toetuse saaja viib tegevuse ellu kahe aasta jooksul arvates taotluse heakskiitmise otsuse tegemisest ning investeringuobjekti säilitakse ja kasutatakse sihtotstarbeliselt kuni sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

Lisaks tagab sihipärase kasutamise perioodi lõpuni kuivendussüsteemi reguleeriva võrgu maa-ala sihtotstarbe ning juurdepääsutee investeringuobjekti puhul selle põllumajandusmaa ja erametsamaa sihtotstarbe, millele juurdepääsuks tee ehitati või rekonstrueeriti.

Muud toetuse saaja kohustused

- Toetuse saaja säilitab toetusega seotud dokumente vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.
- Eristab selgelt oma raamatupidamises toetusega seotud kulud ning neid kajastavad kulu-ja maksedokumendid määratud tähtaja jooksul;
- Teavitab viivitamata PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või tegevuse elluviimist takistavast asjaolust.
- Tagab investeringuobjekti nõuetekohase hooldustööde tegemise maaparandusseaduse kohaselt.
- MTÜ teavitab oma ettevõtjast liikmeid saadud vähese tähtsusega abi suurusest.
- Tagab uuendustööde päeviku täitmise, milles kajastub töö kirjeldus, tehtud töö maht ja töö tegemise aeg, kui toetust taotletakse maaparandussüsteemi uuendamise kohta.
- Esitab hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajal dokumendi ärakirja ehitise kasutamisele võtmise kohta, kui toetatavaks tegevuseks on kuivendussüsteemi ehitamine ja rekonstrueerimine.

Toetuse väljamaksmine

Tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid esitatakse PRIA-le kuni 8 osas kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Esitatakse PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maksetaotlus + üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, mis on kooskõlastatud PTA-ga ning maaparandussüsteemi ehitamise ja rekonstrueerimise korral ka omanikujärelevalve tegijaga.

Tegevuse rahastamine enne kulutuste tegemist

Tegevuse elluviimist võib rahastada enne töö, teenuse või kauba eest tasumist, kui on täidetud kõik järgnevad tingimused:

- töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud
- toetuse saaja on selle vastu võtnud
- toetuse saaja on selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse summa
- kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne.

Tegevuse elluviimise rahastamist enne kulutuste tegemist sooviv toetuse saaja esitab PRIA-le vormi kohase maksetaotluse koos kulu- ja omafinantseeringuga võrdse rahasumma tasumist tõendavate dokumentidega.

PRIA teeb toetuse maksmise otsuse 2 kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamisest.

Toetuse saaja tasub saadud raha viivitamata sellele isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa ning esitab PRIA-le seitsme tööpäeva jooksul arvates raha laekumisest arvelduskontole teatise koos maksmist tõendavate dokumentidega.

MAAELUMINISTEERIUM

Küsimused?

Aitäh!